

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidentes runa Nevalstisko organizāciju koka atklāšanas pasākumā 2004.gada 24.augustā, Rīgā, Kronvalda parkā

Augsti godātie sarīkojuma rīkotāji,

Augsti godātie dalībnieki!

Es ļoti priecājos šodien tikties ar jums. Daudzus no jums jau pazīstu no saviem braucieniem pa visdažādākajām Latvijas malām, kuru laikā man ir bijis tas prieks un gods ar jums iepazīties tuvāk, dzirdēt jūsu rūpes un raizes, arī izmainīties ar domām par to, kā jūs cenšaties panākt, lai mums visiem šeit Latvijā būtu labāka dzīve un lai katram cilvēkam būtu iespējas izaugt un attīstīties.

Man šķiet, ka nācija - tas ir cilvēku kopums, kas ir izveidojis sev politisko varu un valsti. Nācija ir jau pašā pamatā tas koks, kam saknes dzenas dziļi Latvijas zemē. Šīs saknes aug arī mūsu pagātnē un šīs saknes arī barojas no visa tā, ko mēs esam uzkrājuši gadu simtu un gadu tūkstošu laikā. Mums ir pagātnes matojums, mums ir tagadnes tiesības. Nācijas pirmais un svarīgākais uzdevums mūsu vēsturē ir bijis nodibināt savu neatkarīgu valsti, šo valsti nostiprināt, nodrošināt tās teritorijas integritāti un panākt atzīšanu starptautiskā apritē. Ir interesanti, ka nupat vēl nesen ir parādījis tāds viedoklis no kāda Krievijas vēsturnieka puses, ka, lūk, ja mēs uzskatām 1940.gada notikumus par Latvijas okupāciju un tālāko režīmu kā nelegitīmu, tad jau 1918.gada 18.novembrī dibinātā republika arī neesot legītīma. Nu tad iznāk tā, ka mums laikam vēl arvien būtu jādzīvo cara laikos. Šīs interpretācijas var būt ļoti dažādas, un es tamdēļ vēlētos uzsvērt to, par ko cīnījās mūsu pirmās atmodas, 19.gadsimta atmodas laika, darbinieki. Tās bija latviešu tautas pašnoteikšanās tiesības, tās bija mūsu kā nācijas tiesības uz savas valsts neatkarību un suverenitāti, un tas nozīmē, ka mēs visi esam izcīnījuši sev tiesības izveidot demokrātisku politisku struktūru, kurā mēs vadāmies pēc savas valsts Satversmes. Mūsu situācijā, protams, valsts gādā par izpildvaru, tai ir likuma vara, tai ir arī tiesu vara. Demokrātija balstās uz daudziem pīlāriem, taču sabiedrība, sadzīve un attieksme cilvēku starpā ir daudz dažādāka nekā to aptver oficiālās iestādes, pie tam visas oficiālās struktūras pēc savas būtības ir smagnējas, vai tās būtu ierēdnieciskās struktūras, vai tās būtu pašvaldību struktūras, vai tās būtu valdības struktūras, tamdēļ, lai pārvarētu šo inerci, savā ziņā, lai spētu īstenot savus mērķus un savas vēlmes, katram pilsonim ir tiesības pulcēties, meklēt sev domu biedrus, aktīvi rīkoties, rosīties un arī paust savu viedokli.

Atvērtā demokrātiskā sabiedrībā savu viedokli paust ir iespējams katram. Ne katram ir iespējams savu viedokli tūlīt jau īstenot valsts mērogā un padarīt to jau par valsts likumu jeb par izpildvaras lēmumu, bet iespējas izteikties un spriest ir katram.

Šajā sakarībā vēlētos atkārtot un arī uzsvērt to, ka likumdošanas procedūra, kura it kā ir uzticēta Saeimai un kur arī prezidentam ir veto tiesības, likumdošanas procedūrā ir iespējams iesaistīties visplašākajai sabiedrībai. Jo sabiedrība būs labāk organizēta savu vēlmju un interešu formulēšanā, izpaušanā, jo tā būs vairāk vienota zināmu pozīciju ieņemšanā, jo lielākas būs tās iespējas panākt, lai arī jau Saeimas komisijās debatējot par kāda likuma projektu vai kāda likuma pantu viņu viedoklis varētu tikt ievērots. Protams, ir jāsaprot, ka jebkuram viedoklim ir iespējams arī pilnīgi pretējs viedoklis. Ir jautājumi, kuros man kā prezidentei ir bijis jāsaņem 7, 8, pat 9 dažādus viedokļus par zināmu

jautājumu. Mans darbs kā līdzdalīgai prezidentei likumdošanas procesā vienmēr ir iekļāvis šo iespēju nevalstiskām organizācijām sēsties pie viena galda ar citiem - valsts, biznesa vai citiem pārstāvjiem, paust savu viedokli, izdebatēt to, pirms es pieņemu jebkādu lēmumu, kas attiecas uz likumdošanu. Šīs izdevības es gribētu jūs mudināt katru izmantot. Bet es vēlētos arī uzsvērt to, ka, manuprāt, nav vērtīgākas un mazāk vērtīgas sabiedriskās organizācijas. Es nedomāju, ka ir nepieciešams noniecināt rokdarbnieču pulciņus un dažādas citas organizācijas, kas būtībā palīdz atsevišķu cilvēku izaugsmei, sniedz viņiem emocionālu savstarpējo atbalstu un bieži palīdz viņiem pārvarēt savas dzīves emocionālās krīzes jeb sociālos sarežģījumus ģimenē.

Valstij svarīgs ir katrs cilvēks. Katrs cilvēks ir kā lapa uz šī koka, kas ir nācija. Viņam ir iespējams šo savu lapu jeb savu vēlmi uzpotēt dažiem atsevišķiem zariem, un šiem zariem ir jāatrod kaut kāds veids, kā ļaut visai valstij kopumā funkcionēt likuma varas ietvaros, Satversmes ietvaros, tādā veidā, kas civilizētā sabiedrībā ir pieņemams. Mēs ļoti labi zinām, ka ir apšaubījumi un ir iespējams izteikt viedokli par visu, sākot ar to, vai vispār tāda Latvijas valsts bija tiesīga tikt dibināta, ir mums domstarpības par to, ir vai nav bijusi mums okupācija, vai ir bijuši mums noziedznieki vai varoņi. Par ļoti daudzām lietām mūsu viedokli atšķiras. Tas, ko mēs esam ieguvuši brīvā valstī, ir iespēja virzīt vairākuma pieņemtos lēmumus uz priekšu un jebkurā brīdī pie vēlēšanu urnām politiskā līmenī paust savu viedokli, bet starplaikā starp vēlēšanām – pulcēties kopā ar saviem domu biedriem, formulēt un saskaņot savus viedokļus un, protams, brīvā vārda tiesības ir viens no demokrātijas pamatakmeņiem, un tās katram pieder.

Es novēlu katram Latvijas pilsonim un nepilsonim, katram iedzīvotājam apzināties, ka viņš kā cilvēks ir vērtība, un valsts un sabiedrības ideāla sadarbība būtu tāda, kas katram cilvēkam atļautu iespējas attīstīties un sasniegt tos mērķus, kas nav pretī likumam un kas nav pretī citu cilvēku tiesībām. Es novēlu jums visiem, lai jūsu darbs nevalstiskās organizācijās dod jums lielu gandarījumu. Es tādās esmu darbojusies jau sākot ar astoņpadsmit gadu vecumu, un esmu tajās pavadījusi lielu daļu no sava mūža. Es saprotu, ka tas var būt apgrūtināši brīžiem, bet cik ļoti lielu gandarījumu ir iespējams no tā iegūt, cik bieži ir iespējams arī panākt redzamus rezultātus. Es vēlu jums visiem gandarījumu un sekmes jūsu darbā!